

Persbericht

PB05-047
20 april 2005
9.30 uur

Herzien BBP 2001 ruim 18 miljard euro hoger

Het bruto binnenlands product (BBP) van 2001 is door herziening van definities en ramingsmethoden ruim 18 miljard euro hoger dan eerder gepubliceerd. Dat komt overeen met een bijstelling van 4,3 procent. Ook andere economische indicatoren zoals de consumptie door huishoudens, het saldo op de lopende rekening van Nederland met het buitenland, het arbeidsvolume, het tekort en de schuld van de overheid en het bruto nationaal inkomen (BNI) zijn bijgesteld.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek voert elke vijf tot tien jaar een revisie van de Nationale rekeningen uit. De Nationale rekeningen zijn een statistische beschrijving van de economie. Het doel van de revisie is enerzijds om veranderingen in concepten en definities door te voeren. Dit is het gevolg van internationale afspraken. Anderzijds sluiten de Nationale rekeningen nu beter aan op de economische werkelijkheid zoals die gemeten wordt met nieuwe en herziene statistieken die de basis vormen voor de Nationale rekeningen.

Consumptie huishoudens ruim 11 miljard hoger

De consumptie van huishoudens is bij de revisie ruim 11 miljard euro opwaarts bijgesteld. Na revisie wordt een deel van de dienstverlening door banken toegerekend aan de gebruikers, waaronder de huishoudens. Dit is conform internationale afspraken. Daardoor is de consumptie van huishoudens met 5 miljard euro naar boven aangepast.

Verder zijn er verbeterde omzetgegevens van de detailhandel gebruikt bij de raming van de consumptie door huishoudens. Dat heeft een opwaarts effect van eveneens 5 miljard euro. Ten slotte zijn er veranderingen doorgevoerd in de ramingen van de woningdiensten, de telecomdiensten en de aankoop van tweedehands auto's door huishoudens.

Saldo betalingsbalans hoger

Zowel het saldo op de goederen- en dienstenbalans als het saldo van de inkomensbalans is naar boven bijgesteld. Hierdoor is het totale overschot op de lopende rekening van Nederland met het buitenland 7,2 miljard euro hoger. Aan de bijstellingen ligt een sterk verbeterde waarneming door De Nederlandsche Bank en het CBS van de transacties met het buitenland ten grondslag. Daarnaast is met de nieuwe gegevens voor de detail- en groothandel een betere aansluiting verkregen met de gegevens over de in- en uitvoer van goederen.

Toegevoegde waarde commerciële diensten hoger

De toegevoegde waarde van de Nederlandse economie is ruim 18 miljard euro hoger dan voor de revisie. De nieuwe statistische inzichten hebben vooral een opwaarts effect bij de commerciële dienstverlening. De toegevoegde waarde van de zakelijke dienstverlening en ook van de groot- en detailhandel zijn substantieel hoger dan voor revisie.

Meer arbeidsvolume

Het arbeidsvolume van werknemers komt na revisie ruim 100 duizend arbeidsjaren ofwel 1,8 procent hoger uit. De door de werkgevers betaalde loonsom is ruim 3 procent hoger. Dit komt mede door een opwaartse bijstelling van de raming van de pensioenpremies. Hiermee is een betere aansluiting met de bronstatistieken gerealiseerd. Het netto exploitatieoverschot van bedrijven komt 12 procent hoger uit. De arbeidsinkomensquote gaat door deze wijzigingen van 79,5 procent naar 77,4 procent.

Nationaal inkomen bijna 25 miljard hoger

Het bruto nationaal inkomen (BNI) komt bij de revisie 24,8 miljard euro hoger uit. Het BNI is de som van het BBP en het saldo van de primaire inkomensstromen met het buitenland. De forse bijstelling van het BNI is het gevolg van de BBP-aanpassing (18,4 miljard euro) en de herzieningen van het saldo van ontvangen en betaalde primaire inkomens (zoals lonen, rente en dividenden) uit het buitenland (6,4 miljard euro). Voor deze laatste herzieningen zijn twee oorzaken te noemen: de nieuwe statistiek van de betalingsbalans en de introductie in de Nationale rekeningen van de zogenaamde Bijzondere Financiële instellingen (BFI's).

Schuldquote overheid lager, tekort hoger

Ook het overheidstekort en de overheidsschuld zijn indicatoren die worden ontleend aan de Nationale rekeningen. Het tekort van de overheid in 2001 is bijgesteld tot 0,3 procent van het BBP en is daarmee 0,2 procent hoger dan voor revisie. De bijstelling is voornamelijk het gevolg van een herziene boeking van een infrastructurele investering door het Rijk. De bruto schuld van de overheid is onveranderd. De schuld van de overheid als percentage van het BBP is echter wel veranderd door de opwaartse bijstelling van het BBP. De overheidsschuld in 2001 bedraagt 50,7 procent van het BBP, dat was 52,9 procent. Ook de belasting- en premiedruk valt door het hogere BBP lager uit; 38,1 procent in plaats van 39,8 procent.

Toelichting

De bijstelling van de Nationale rekeningcijfers is het resultaat van een algehele revisie van de Nationale rekeningen. Revisies van de Nationale rekeningen vinden periodiek plaats waarbij nieuwe statistische concepten, classificaties en definities worden geïmplementeerd. Ook worden nieuwe en veranderde bronstatistieken ingezet. De huidige revisie heeft vooral te maken met een herijking op de statistische bronnen. De Nationale rekeningen sluiten nu beter aan bij de statistiek van de buitenlandse goederenhandel, de nieuwe opzet van de statistieken van de dienstenstromen met het buitenland, de

herziene betalingsbalans, de vernieuwde statistieken over de arbeidsmarkt en de productiestatistieken.

De productiestatistieken (PS'en) van het CBS zijn herzien. Afhankelijk van de bedrijfstak kenden de PS'en tot 2000 verschillende vragenlijsten, verwerkingssystemen, imputatie- en ophogingsmethoden. Vanaf 2000 is de inhoud van de vragenlijsten voor de PS'en alsmede de verwerking ervan grotendeels gestandaardiseerd. Eveneens vanaf 2000 is een proces op gang gekomen om zoveel mogelijk data uit externe registraties (databanken) te gebruiken bij het samenstellen van de PS'en. De verbeteringen in processen en methoden en de toepassing van externe data hebben tot een bijstelling geleid van de uitkomsten van de meeste PS'en over de jaren 2000, 2001 en 2002. De nieuwe uitkomsten worden vandaag in StatLine, de database van het CBS, gepubliceerd.

De raming van de werkgelegenheid vindt nu meer geïntegreerd plaats via het nieuwe Sociaal Statistisch Bestand (SSB), waarin naast de waarnemingen van de diverse enquêtes van het CBS ook informatie uit registers van o.a. belastingdienst, sociale verzekering en Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens (GBA) is gebruikt.

Tot slot zijn er bij deze revisie enkele conceptuele veranderingen in de Nationale rekeningen doorgevoerd. In Europees verband is besloten tot een wijziging van de registratie van de rentemarge banken (verschil ontvangen en betaalde rente). Verder is onder andere ook de registratie van de Bijzondere financiële instellingen (BFI's) gewijzigd. BFI's zijn in Nederland gevestigde concernonderdelen van een buitenlandse ondernemingsgroep. BFI's trekken vooral uit het buitenland financiële middelen aan, die vervolgens weer grotendeels voor eigen rekening in het buitenland uitgezet worden.

Tabel 1. Finale bestedingen, 2001

	Voor revisie	Na revisie	Bijstelling	
	<i>mld. euro</i>			%
BBP (marktprijzen)	429,3	447,7	18,4	4,3
Consumptie gezinnen	212,8	224,2	11,5	5,4
Consumptie overheid	100,9	101,4	0,5	0,5
Investerings in vaste activa	92,9	94,7	1,8	1,9
Veranderingen in voorraden	0,0	1,5	1,5	
Uitvoer goederen	230,3	236,7	6,4	2,8
Uitvoer diensten	49,7	64,5	14,8	29,8
Invoer goederen (-)	208,2	209,8	1,5	0,7
Invoer diensten (-)	49,0	65,5	16,5	33,7

Bron: CBS**Tabel 2. Toegevoegde waarde (bruto, basisprijzen) per bedrijfstak, 2001**

	Voor revisie	Na revisie	Bijstelling	
	<i>mld euro</i>			%
Landbouw, bosbouw en visserij	10,6	10,2	-0,4	-3,8
Delfstoffenwinning	11,8	11,1	-0,6	-5,2
Industrie	60,5	58,7	-1,8	-2,9
Energie- en waterleidingbedrijven	5,8	5,5	-0,3	-5,9
Bouwnijverheid	23,2	22,7	-0,5	-2,0
Handel, horeca en reparatie	58,4	62,1	3,7	6,4
Vervoer, opslag en communicatie	28,3	28,4	0,0	0,1
Financiële en zakelijke dienstverlening	104,9	109,1	4,2	4,0
Overheid	45,0	44,4	-0,5	-1,2
Zorg en overige dienstverlening	45,8	45,3	-0,5	-1,1
Toegevoegde waarde (bruto, basisprijzen)	394,2	397,6	3,4	0,9
Saldo productgebonden belastingen en subsidies	49,5	49,2	-0,3	
Verschil toegerekende en afgedragen BTW	0,0	1,0	1,0	
Verbruik toegerekende bankdiensten	-14,3	0,0	14,3	
BBP (marktprijzen)	429,3	447,7	18,4	4,3

Bron: CBS

Tabel 3. Arbeidsvolume en beloning werknemers, 2001

	Voor revisie	Na revisie	Bijstelling	
	<i>1000 arbeidsjaren</i>			<i>%</i>
Arbeidsvolume werknemers	5753	5859	105	1,8
Arbeidsvolume zelfstandigen	755	757	2	0,3
Arbeidsvolume werkzame personen	6508	6616	107	1,6
	<i>mld euro</i>			<i>%</i>
Beloning werknemers	220,4	227,4	7,0	3,2

Bron: CBS**Tabel 4. Enkele kernvariabelen, 2001**

		Voor revisie	Na revisie	Bijstelling
Overheidstekort (EMU- definitie)	<i>% BBP</i>	-0,1	-0,3	-0,2
Overheidsschuld (EMU- definitie)	<i>% BBP</i>	52,9	50,7	-2,2
Belasting- en premiedruk	<i>% BBP</i>	39,8	38,1	-1,7
Arbeidsinkomensquote (totale economie)	<i>%</i>	79,5	77,4	-2,1
Saldo lopende rekening	<i>mld. euro</i>	16,1	23,3	7,2
Bruto nationaal inkomen (marktprijzen)	<i>mld. euro</i>	426,3	451,1	24,8

Bron: CBS